

Predikan av Jenny Arnerlöf – Första advent - 2023

För några veckor sedan på en grå novembermåndag fylldes mina socialmedier med bilder av Gustav Adolfsbakelser. Traditionen att äta en sådan bakelse på hans dödsdag verkar ha funnits länge – i drygt ett hundra år. Men i år var första gången jag såg så många glada inlägg med kungens profil i choklad eller marsipan. Kanske såg ni också detta märkliga fenomen?

2023 har varit något av ett kungligt år. Kröningen av Storbritanniens Kung Charles i våras förbryllade somliga och fascinerade andra då den skapade utrymme för det sakrala. Tusentals medverkade och slöt upp för att fira vår egen kungs femtioårsjubileum på tronen. Även 500 års jubileet sedan Sverige blev en nation under Gustav Vasa har påmint oss om den uråldriga och rika symboliken som en bra kung förmedlar.

Ett visst missnöje med vårt nuvarande politiska läge bidrar säkert till den förnyade uppskattningen av kungar som vi ser (som förstås inte är nog starkt att omvända anti-royalisterna bland oss. Inte heller är det nog starkt att få oss att lämna demokrati för monarki ☺). Men kan det vara så att i kungar anar vi ett långsiktigt ledarskap och tänk som sträcker sig längre än opinions mättningar och nästa valcykeln?

Kanske har vår kollektiva magkänsla börjat ana något som författare Paul Kingsnorth satt ord på för ett par år sedan: "I hjärtat av varje kultur finns det en tron. Och den som sitter på tronen är makten som du kommer att ta din instruktion från." I vår tid och kultur är det inte längre tydligt vem som sitter på tronen. En del av upplysningens stora projekt var att avsätta Gud och övertyga oss om att vi alla sitter på vår egen tron. Olika former av korruption och maktmissbruk inom kyrkan gör det lätt att förstå upplysningens sätt att tänka. Men när vi nu har börjat se och smaka på den sortens hopplöshet och förtvivlan som uppstår när alla skall vara sin egen kung är det lätt att hamna i existentiell vilshenhet

men också i hemlöshet. Vi behöver något högre än oss själva som inte bara håller ihop oss, men som också lyfter oss högre än vi kan lyfta oss själva.

Dagens fyra Bibeltexter använder sig av kungliga teman. Det är för att Bibeln framför allt är berättelsen om Guds rike, och kungen som invigde det, Jesus Kristus. På den första söndagen av ett nytt kyrkoår får vi tillfälle att förstå våra liv i ljuset av en kunglig berättelse; den viktigaste och märkligaste kunglig berättelse som världen någonsin har upplevt. Om du plågas av tanken att denna berättelse är för märkelig för att vara sann vill jag påminna om den osannolika profeten Mark Twains insikt "Sanningen är konstigare än fiktionen eftersom fiktion är skyldig att fästa vid möjligheter men sanningen inte är." Vad för slags kung har vi sjungit och ropat hosianna till idag?

En kung med ett kosmiskt herravälde som lämnade en perfekt plats där han inte saknade något för att komma till oss och dela vår brist och nöd under förtryckande krafter. När han stod inför Pontius Pilatus mot veckans slut sade han, "mitt rike hör inte till denna världen". Hans rike hör inte till denna värld men det är till för oss och för att hela vår trasiga värld. Enligt Lukas sätt att skildra intåget in i Jerusalem stannade Jesus upp när han kom närmare staden och han grät. Inte för sig själv utan för staden och för hela mänskligheten. Han grät och sade, "om du denna dag hade förstått, också du, vad som ger dig fred!" Vet vi idag vad som ger den enda varaktiga freden och friden i denna värld? Det är inte ett "vad" som ger oss fred – det är ett *vem*: Konungen Kristus. Konungen som har delat våra tårar men som också har sagt "se, jag gör allting nytt!"

Hans färd till oss var inte en upptäcktsfärd som våra rymdexpeditioner; inte en upptäcktsfärd för att berika sig själv. Hans mission var att befria och vinna tillbaka det som redan med rätta är hans. Som vi hörde från Psaltaren 24 "Jorden är Herrens med allt den rymmer, världen och alla som bor i den". Våra liv är inte våra egna. Våra liv är den första gåva som vi har fått från Gud. Försoning är då den andra stora gåvan som vi har fått från vår kung. Veckan efter hans paradiskt intåg in i Jerusalem kämpade han i den största striden som har ägt rum i världen. Korsets strid var striden som ger oss fred och frid. Jesus kungliga mission var lyckad på alla sätt och det är därför vi sitter här idag på första advent.

Det fanns en tid när Jesus var kungen som satt på vår kulturs tron. Allt var långt ifrån rätt då; kyrkan har allt för ofta jagat efter världslig makt och lyx. Men det är onekligen så att människor som tjänade och väntade på kung Jesus är de som byggde våra viktiga välfärdsinstitutioner och gav oss de älskade värderingarna som byggde ett fritt och demokratiskt samhälle. Vårt goda samhälle formades som en spegling av det goda som vi förväntar oss att få uppleva på ett fullkomligt sätt när Guds rike kommer i all sin fullhet. Omvälvningen som vi nu upplever sker för att många har glömt eller inte vet att det finns en kung som sitter på världens tron.

Jag tror att Paul Kingsnorths insikt om kulturer och troner stämmer, och det stämmer även för oss som individer. I varje människas hjärta finns det en tron. Den som sitter på tronen bestämmer allt. Den bestämmer vilken story vi tolkar våra liv (och andra människors liv) i ljuset av. Den berättar för oss vad vårt värde är och den bestämmer vad vi kämpar för och hur vi kämpar för det. Vem sitter på tronen i ditt hjärta? Är det en person, en idé eller ideologi? Är det en makt, som pengar?

De goda nyheterna för oss idag är att kungen som kom för att rädda oss är beredd att ta sin plats på tronen i vårt hjärta och därifrån vill han hjälpa oss att bli fullt levande, fria och mänskliga människor. Ni har väl inte missat att Jesus var festens mittpunkt? Han var det slags människa som andra människor ville vara med. Han är beredd att hjälpa oss leva liv som vittnar om hans rikes hoppingjutande närvaro och kommande verklighet.

Paulus ord till de kristna i Rom är lika relevant för oss idag som de var för de första åhörare: det är dags för er att vakna. Visst är det fortfarande natt men uppståndelsens budskap är att gryningen är igång och handlingar präglad av tro, hopp och kärlek är förebud om gryningen.

Vi har inte en kung som pryder bakelser och inte har någon verkan i våra liv. Vi har en kung som delar sitt liv med oss genom bröd och vin som över tid har kraften att förvandla oss till hans likhet. Tar vi emot honom som vår kung, kan vi bli den gåvan som världen behöver mest: helgon, som förmedlar kärlek, visdom, värme, och disciplin – en fast punkt i en snabb snurrande värld.